

Теоретико-концептуальні основи механізму публічного регулювання імміграції кваліфікованої робочої сили

Дмитро Костенніков, Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Сучасний стрімкий прогрес процесу інтеграції України у європейський простір пояснює об'єктивність супроводження цього процесу явищем імміграції. Такий стан речей посилює увагу науковців до дослідження впливу імміграції кваліфікованої робочої сили на економічний, соціально-політичний, правовий стан держави та порушує питання національної безпеки та національних інтересів. Україна потребує розробки довгострокової державної імміграційної політики, результатом якої стане реальна готовність держави до процесу імміграції та вирішення всіх проблемних питань, пов'язаних із цим процесом. Як свідчить міжнародний досвід, імміграція кваліфікованої робочої сили несе в собі як позитивні, так і негативні аспекти. Без належного управлінського механізму та підґрунтя неготовності держави до процесу імміграції як законної, так і нелегальної, держава зазнає збитків, піддається впливу негативних криміногенних явищ. Натомість за умов її готовності держава може отримати фінансові надходження до власного бюджету від праці іммігрантів, при цьому не зазнаючи збитків та витрат на їх утримання. Теоретико-концептуальне осмислення проблеми імміграції кваліфікованої робочої сили в Україні необхідне для розв'язання теоретичних та практичних завдань для ухвалення управлінських рішень, зокрема з питань працевлаштування іммігрантів, створення відповідної загальнодержавної та регіональної імміграційної політики та запобігання незаконній імміграції до нашої держави, щоб забезпечити фінансово-економічну безпеку держави, її економічних та соціальних інтересів. На сьогодні гостро постає потреба комплексного дослідження питання публічного регулювання імміграції кваліфікованої робочої сили з урахуванням як європейського законодавства, так і інших регіонів світу. Інтеграція України у європейські та міжнародні інституції вимагає приведення її чинного законодавства з питань імміграції до європейських та міжнародних стандартів. Країни Європи уже пройшли відповідними етапами напливу робочої сили і вийшли з кризових станів, до яких це призводить, тому як ніколи важливо запозичити позитивний досвід вирішення даної проблематики в Україні.

Ключові слова: публічне управління, публічне регулювання, імміграція, іммігрант, робоча сила, кваліфікація

Theoretical-conceptual basis of the mechanism of public regulation of qualified labor immigration

Dmytro Kostienikov, Kharkiv Regional Institute of Public Administration the National Academy of Public Administration office of the President of Ukraine

The modern progress of the process of integration of Ukraine into the European space explains the objectivity of supporting this process with the phenomenon of immigration. This state of affairs increases the attention of scientists to the study of the impact of immigration on the economic, socio-political, legal state of the state and raises issues of national security and national interests. Ukraine

needs to develop a long-term state immigration policy, which will result in the country's real readiness for the immigration process and the resolution of any problematic issues related to that process. As international experience shows, the migration of skilled labor has both positive and negative aspects. Without proper management mechanism and the basis, the state's unwillingness to immigration, both legal and illegal, the state suffers losses and is exposed to negative criminogenic phenomena. Instead, if it is prepared, the state can receive financial contributions to its own budget from the labor of immigrants, without incurring losses and costs for their maintenance. Theoretical and conceptual understanding of the problem of immigration of skilled labor in Ukraine is necessary for solving theoretical and practical problems for making administrative decisions, in particular on the issues of employment of immigrants, creation of appropriate national and regional immigration policy and prevention of illegal migration, economic security of the state, its economic and social interests. Today, there is an urgent need for a comprehensive study of the issue of public regulation of skilled labor immigration, taking into account both European legislation and other regions of the world. The integration of Ukraine into European and international institutions requires bringing its current immigration legislation into line with European and international standards. The countries of Europe have already gone through the appropriate stages of the influx of labor and have emerged from the crisis states that this leads to, so as never before, it is important to gain a positive experience in solving this problem in Ukraine.

Keywords: public administration, public regulation, immigration, immigrant, workforce, qualification

Теоретико-концептуальные основы механизма публичного регулирования иммиграции квалифицированной рабочей силы

Дмитрий Костенников, Харьковский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины

Современный стремительный прогресс процесса интеграции Украины в европейское пространство объясняет объективность сопровождения этого процесса явлением иммиграции. Такое положение вещей усиливает внимание ученых к исследованию влияния иммиграции квалифицированной рабочей силы на экономическое, социально-политическое, правовое положение государства и ставит вопрос национальной безопасности и национальных интересов. Украина нуждается в разработке долгосрочной государственной иммиграционной политики, результатом которой станет реальная готовность государства к процессу иммиграции и решения всех проблемных вопросов, связанных с этим процессом. Как показывает международный опыт, иммиграция квалифицированной рабочей силы несет в себе как положительные, так и отрицательные аспекты. Без надлежащего управленческого механизма и основания неготовности государства к процессу иммиграции как законной, так и нелегальной, государство несет убытки, подвергается воздействию негативных криминальных явлений. Зато в условиях его готовности государство может получить финансовые поступления в собственный бюджет от работы иммигрантов, при этом не неся убытки и расходы на их содержание. Теоретико-концептуальное осмысление проблемы иммиграции квалифицированной рабочей силы Украины необходимо для решения теоретических и практических задач, для принятия управленческих решений, в том числе по вопросам трудоустройства иммигрантов, создания общегосударственной и региональной иммиграционной политики, предотвращения незаконной иммиграции в нашу страну, чтобы обеспечить финансово-экономическую безопасность государства, его экономических и социальных интересов. На сегодня остро стоит необходимость комплексного исследования вопроса

публічного регулювання імміграції кваліфікованої робочої сили з урахуванням як європейського законодавства, так і інших регіонів світу. Інтеграція України в європейські та міжнародні інститути вимагає приведення її діючого законодавства до вимог імміграції в відповідності з європейськими та міжнародними стандартами. Страны Європи вже пройшли через відповідні етапи напливу робочої сили та вийшли з кризових ситуацій, до яких це призводить, тому як ніколи важливо переняти позитивний досвід вирішення даної проблематики в Україні.

Ключевые слова: публічне управління, публічне регулювання, імміграція, іммігрант, робоча сила, кваліфікація

Постановка проблеми.

На сучасному етапі влиття України в потік міжнародних економіко-політичних відносин, з високим рівнем їх глобалізації та консолідації, посилюється процес стрімкого обігу ресурсів, капіталів. У зазначених умовах особливої актуальності набуває проблема щорічного зростання процесів міграції кваліфікованої робочої сили, що загострює загальнопитання національних інтересів та національної безпеки. Найбільш цінним та найважливішим ресурсом будь-якої держави є людські ресурси, їх інтелект, професійні навички і знання, які можуть бути використані у трудовому процесі, вивчення низки взаємопов'язаних категорій має велике значення для оцінювання ринку праці й розроблення відповідної міграційної політики з метою державного впливу на процеси відтворення населення, його зайнятості та міграції. Практичне значення даного дослідження пояснюється необхідністю забезпечення діяльності Державної міграційної служби України та правоохоронних органів держави, що здійснюють забезпечення імміграційного процесу в державі. На сьогодні можна визнати, що зміст чинного імміграційного законодавства нашої держави не відповідає об'єктивним реаліям суспільних відносин у сфері імміграції, що досить динамічно розвиваються нині. Без чіткої державної імміграційної політики розривається найбільш вагомий зв'язок між державними органами, які формують імміграційну політику, та правоохоронними органами держави, які здійснюють її практичну реалізацію, що посилює практичне значення даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Процес імміграції кваліфікованої робочої

сили є багатоаспектним явищем, що привертає увагу науковців різних галузей знань – соціологів, політологів, правників, економістів, демографів. Серед вагомих вкладників у теоретичну розробку проблематики варто відзначити таких науковців: О. Бандурка, Д. Бахрах, Р. Стаканов, О. Бербенець, У. Садова, М. Шевчук, В. Шамрай, В. Шкарупа та ін.

Виклад основного матеріалу.

Розуміння теоретико-концептуальних засад механізму публічного регулювання імміграції кваліфікованої робочої сили не можливо без вирішення проблем з понятійним апаратом, оскільки сучасні тенденції науки державного управління характеризуються різноманітністю у вживанні понять у зазначеній сфері, що обумовлює актуальність, теоретичне та практичне значення досліджуваної тематики. Автор пропонує розглядати механізм публічного регулювання імміграції кваліфікованої робочої сили як систему правових засобів, способів та форм, за допомогою яких здійснюється державно-правовий вплив на суспільні відносини, з метою забезпечення інтересів суб'єктів права та встановлення суспільного правопорядку. Механізм публічного регулювання імміграції являє собою динамічну складову правової системи держави, від ефективності та дієвості якої залежить погодження поведінки учасників суспільних відносин, що виникають у зв'язку з імміграційним процесом, з приписами юридичних норм. Як суспільне явище імміграція кваліфікованої робочої сили є об'єктом регулювання як національного законодавства, так і норм міжнародного права.

Міненко М. А. у своєму дослідженні порушує проблематику співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування», «публічне управління», які є

найчастіше вживаними у сучасній теорії державного управління, і звертає увагу на те, що «сьогоднішнє розуміння сутності державного управління деякими українськими вченими є досить наближеним до розуміння сутності публічного управління. Дуже часто два різних терміни «public administration» (публічне адміністрування) та «public management» (публічне управління) перекладаються з англійської мови на українську як «державне управління». Попри це, виходячи з рекомендацій більшості словників і визначень теоретиків у сфері управління та проведеного аналізу змісту публічного адміністрування й публічного управління можемо стверджувати, що українським відповідником англійського терміна «public management» буде «публічне управління» («публічний менеджмент»). При цьому, термін «державне управління» не є точним відповідником терміна «публічне управління» та за своїм значенням є ближчим до терміна «публічне адміністрування». Незмінним залишається і те, що ключовим аспектом державного управління є держава, у той час, як ключовим аспектом публічного управління є народ» [10]. Традиційного підходу дотримується

В. Б. Авер'янов, пропонуючи під «механізмом державного управління» розуміти «сукупність відповідних державних органів, організованих у систему для виконання цілей (завдань) державного управління відповідно до їх правового статусу, та масив правових норм, що регламентують організаційні засади та процес реалізації вказаними органами свого функціонального призначення. Звідси складовими елементами зазначеного механізму виступають: 1) система органів виконавчої влади; 2) сукупність правових норм, що регламентують як організаційну структуру системи органів виконавчої влади, так і процеси її функціонування та розвитку» [3]. Держава виступає єдиним та головним регулятором процесів та відносин, що виникають, тому для забезпечення національних інтересів саме державою має бути задіяно низку правових, економічних, організаційних, фінансових заходів. Державне (публічне) регулювання створює умови для діяльності суб'єктів та об'єктів управління в напрямі, який є бажаним для держави і за яким відбуватиметься

розвиток системи управління в цілому [7, с. 276]. На сьогодні в умовах децентралізації в Україні особливо важливу роль у механізмі державного регулювання процесів імміграції кваліфікованої робочої сили відіграє розробка місцевих економічних та соціальних програм, що охоплюють саме умови і фактори певного регіону, місцевості для створення оптимальних умов подолання проблеми відтоку кваліфікованої робочої сили за межі нашої держави. Центральне місце в системі публічного регулювання трудової міграції на сьогодні належить Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року, головне спрямування якої полягає у забезпеченні ефективного державного управління міграційними процесами, підвищенні рівня національної безпеки шляхом запобігання виникненню неконтрольованих міграційних процесів та ліквідації їхніх наслідків, узгодженні національного законодавства у сфері міграції з міжнародними стандартами [14], а також Розпорядженню Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів на 2018-2021 роки щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року» [12].

Бльок Н., досліджуючи термінологію та понятійну характеристику трудової міграції населення України, звертає увагу на якісну відмінність між «трудою міграцією» та «міграцією робочої сили». Зокрема, під міграцією робочої сили розуміють переміщення працездатного населення поряд з міграцією дітей та міграцією пенсіонерів. В основу даної класифікації дослідники покладають статеві-віковий критерій та здатність до праці мігрантів. Натомість трудова міграція – явище іншого характеру, в основі якого лежать не категорії мігрантів, а причина їхнього переїзду [4, с. 119].

У чинному законодавстві України надається таке визначення поняття імміграції – це прибуття в Україну чи залишення в Україні у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання. При цьому іммігрант – іноземець чи особа без громадянства, який отримав дозвіл на імміграцію і прибув в Україну на постійне проживання, або, перебуваючи в Україні на законних підставах, отримав дозвіл на імміграцію

та залишився в Україні на постійне проживання [13]. Річард Перрухунд та Джилліанна Редп-Крос у «Глосарії з питань міграції» наводять таке визначення поняття імміграція – це процес, за допомогою якого особа негромадянин держави прибуває у країну з метою проживання. Іммігрант – особа, яка здійснює імміграцію [1, с. 49]. В іншому глосарії ми знаходимо визначення поняття «іммігрант» – «особа, яка оселилася в порядку постійного проживання в іншій країні. І на відміну від особи-біженця, особа-іммігрант добровільно обирає такий спосіб проживання» [2]. Ровенчак О., досліджуючи значення, функції та роль міжнародної міграції, зазначає, що імміграція забезпечує компенсацію природного приросту населення в тих країнах, де він спостерігається, прикладом тут виступають найрозвинутіші країни Західної Європи, та має так званий «омолоджуючий ефект». У 15-ти країнах-членах ЄС частка міграції в загальному прирості населення за 1989–1999 рр. зросла з 62 до 73%. Серед цих країн виокремлюють чотири групи: 1) країни, де загальний приріст населення формується винятково за рахунок міграційного приросту (Німеччина, Італія, Швеція); 2) країни, де загальний приріст населення формується тільки за рахунок природного приросту населення (Іспанія, Португалія, Ірландія, Ісландія); 3) країни, де загальний приріст населення формується переважно за рахунок міграції (Греція, Данія, Австрія); 4) країни, де загальний приріст населення формується переважно за рахунок природного приросту (Франція, Великобританія, Нідерланди, Люксембург, Фінляндія, Норвегія). Коли йдеться про згадані значення імміграції, варто згадати про поняття «замінної міграції», що означає «такий міграційний приріст населення, при якому не змінюється кількість населення, не змінюється кількість працездатного населення, не збільшується частка населення старших вікових категорій» [15, с. 95]. Особливість імміграційного процесу в Україні зумовлена її геополітичним положенням – у центрі Європи, на перехресті шляхів Схід-Захід, Південь-Північ. Низький рівень життя в Україні приваблює особливий контингент іммігрантів – некваліфікованих громадян, кримінальні елементи з країн Південно-Східної Азії, Близького Сходу, Афри-

ки, Кавказу і Закавказзя. Останні розглядають Україну як тимчасовий притулок і плацдарм для подальшої імміграції до країн Заходу [11].

Досліджуючи проблему понятійного апарату у сфері імміграції кваліфікованої робочої сили, варто звернути увагу і на проблему визначення самого поняття «кваліфікована робоча сила». Як зазначають автори Р. З. Дарміць та Г. П. Горішна, «робоча сила – це здатність людини до праці, її трудові можливості; сукупність фізичних і духовних здібностей, якими володіє людина та які використовуються нею при виробництві споживчих вартостей; економічно активне населення» [5, с. 29]. Однак Г. Куліков висловлює думку, що поняття «робочої сили» втратило свою актуальність, через те що його розуміння запропоноване свого часу Карлом Марксом, яке застосовувалося ним переважно до робітників, їх здібності до праці, тобто переважно йшлося про фізичну працю. Зі зростанням інтелектуальної розумової складової сучасної діяльності людини, представників багатьох інших професій високоінтелектуальної праці навряд чи доречно відносити до робочої сили. Це означає, що термін «робоча сила» морально застарілий і використовується швидше за звичкою. У цьому відношенні вдалішим терміном можна вважати «людський капітал». Він містить здібності як робітників, так і працівників розумової праці [8, с. 27].

За своєю правовою природою імміграція кваліфікованої робочої сили є проявом прав людини на свободу пересування, вільного вибору місця проживання, свободи праці. Імміграція кваліфікованої робочої сили як вид міграції може бути кваліфікована за такими критеріями: а) за способом реалізації: організована та неорганізована; б) за ступенем контрольованості: легальна та нелегальна; в) за часовою ознакою: постійна, тимчасова, сезонна; г) за територіальною ознакою: внутрішня та зовнішня.

Колектив авторів, Дмитрук Б. П. та Чудасва І.Б., називають позитивні та негативні фактори для сторін-учасників міграційного процесу. Так, для країни виїзду позитивними факторами вчені називають: відчутне зниження тиску надлишкових трудових ресурсів, які є у неї, і зменшення

соціальної напруги в країні; поповнення доходної частини платіжного балансу за рахунок грошових переказів працюючих за кордоном власних громадян; отримує значні вигоди за рахунок ввезення емігрантами різного роду матеріальних цінностей: грошових коштів, автомобілів, товарів тривалого користування тощо; отримує більш кваліфіковану робочу силу, яка повертається на батьківщину і використовує накопичені знання, досвід, грошові та матеріальні кошти для розвитку економіки країни. При цьому для приймаючої країни за рахунок залучення додаткової кваліфікованої робочої сили стимулюється зростання продуктивності праці й ефективності виробництва у країні; отримує економію на витратах на освіту і професійну підготовку; отримує можливість економії за рахунок скорочення купівлі ліцензій, патентів, ноу-хау за кордоном і відповідно за рахунок продажу їх на світовому ринку; підвищує конкурентоспроможність своїх товарів унаслідок зменшення витрат виробництва і внаслідок низької ціни іноземної робочої сили; стимулює власне виробництво і збільшує зайнятість за рахунок додаткового попиту на товари і послуги робочої сили; виграє внаслідок відходу від реалізації різного роду соціальних програм для іноземних робітників; покращує демографічну ситуацію у своїй країні, уповільнює загальний темп старіння населення [6].

На сьогодні спостерігається найбільш високий рівень імміграції молоді. Науковці М. І. Логвиненко та А. О. Дігтяр пов'язують цю проблему з тим, що саме перед молоддю особливо гостро постає проблема працевлаштування, особливо для тих, хто вперше починає трудову діяльність після закінчення навчання в різних закладах освіти. Майже кожна четверта особа з числа молоді в Україні, що шукала роботу, звертається по допомогу до Державної служби зайнятості, що, з одного боку, свідчить про високу довіру молодих громадян до держави, а з іншого – про те, що самостійно вирішити цю проблему на сьогодні неможливо. А це, у свою чергу, призводить до розчарування молоді у владних державних інституціях, до антидержавного настрою серед молоді

та призводить до зростання безробіття і зниження рівня життя, а також до таких негативних наслідків, як тіньова зайнятість, кримінал, зовнішня трудова міграція тощо [9, с. 385]. Зазначене вище детермінує удосконалення механізму публічного регулювання кваліфікованої робочої сили.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

На основі проведеного аналізу виникає чітке бачення потреби ґрунтовного дослідження проблематики імміграції кваліфікованої робочої сили в Україні. Розглянуті нами у статті поняття наділені значним за обсягом змістом і є універсальними та містять високий рівень абстракції та загальності, саме вони дають можливість розуміння державно-правової природи та сутності, соціальної картини, специфіки процесу імміграції кваліфікованої робочої сили. З кожним роком явище імміграції робочої сили в Україну зростає, створюючи дестабілізацію економіки, правопорядку, соціальної сфери через неготовність нашої держави до імміграційного потоку та відсутність чіткої державної імміграційної політики. За роки незалежності публічне регулювання імміграції характеризується імперативним методом. Поки що недостатньо наукових розробок з питань визначення цілей, форм і методів державної імміграційної політики, її практичної реалізації. Стрімкий процес інтеграції України у європейську спільноту спричиняє необхідність участі нашої держави у міграційних процесах та в процедурах їх регулювання, цей процес необхідний, перш за все, для захисту національних інтересів держави. Чим вищий рівень готовності держави до процесів імміграції кваліфікованої робочої сили, за умови що держава створює мінімальні можливості зайнятості осіб-іммігрантів, тим менш збитковим та загрозливим для держави залишається явище імміграції. Головними характеристиками державної політики у сфері імміграції має бути її динамічний характер, миттєве реагування на конкретні соціально-економічні умови, міжнародно-політичні обставини і здатність реагувати на події і процеси, що відбуваються, для встановлення правопорядку у суспільстві.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Richard Perruchoud, Jillyanne Redpath-Cross. Glossary on Migration. 2th ed. International Organization for Migration. 2011. P. 118. URL: https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml25_1.pdf.
2. Talking About Refugees and Immigrants: A Glossary Of Terms. Canadian Council for Refugees. URL: <https://ccrweb.ca/sites/ccrweb.ca/files/static-files/glossary.PDF>.
3. Авер'янов В. Б. Державне управління в Україні : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 432 с. URL: <http://www.lawbook.by.ru/admin/averjanov/2-2.shtml>.
4. Блюк Н. Термінологія та понятійна характеристика трудової міграції населення України. *Митна справа*. 2015. № 2 (98). С. 118–124.
5. Дарміць Р. З., Горішна Г. П. Кадрове забезпечення діяльності підприємства в умовах розвитку міжнародної конкурентоспроможності. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/24421/1/5-26-34.pdf>.
6. Дмитрук Б. П., Чудаєва І. Б. Еміграційні процеси в Україні: мотивації, тенденції та наслідки. *Економіка та держава*. 2018. № 1. С. 4–10.
7. Дроздук Т. Поняття та зміст публічного регулювання ринку землі в Україні. *Публічне право*. 2015. № 4 С. 275–281.
8. Куліков Г. Вартість робочої сили і витрати роботодавця на її утримання. *Україна: аспекти праці*. 2014. № 7. С. 26–33.
9. Логвиненко М. І., Дігтяр А. О. Перспективи працевлаштування молоді в контексті нового законодавства про зайнятість населення. *Форум права*. 2012. № 3. С. 385–388.
10. Міненко М. А. Трансформація системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільних відносин. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. № 6. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=581>.
11. Новік В. О. Державна політика і регулювання імміграційних процесів в Україні : дис.... на здобуття наук. ступеня канд. наук з державного управління. Київ, 1999. С. 33.
12. Про затвердження плану заходів на 2018–2021 роки щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.08.2019 р. № 602-р.
13. Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 р. № 2491-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 41. ст. 197.
14. Про схвалення Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 р. № 482-р.
15. Ровенчак О. Значення, функції та роль міжнародної міграції. *Соціальні технології. Актуальні проблеми теорії та практики*. 2007. Вип. 33–34. С. 94–122.

REFERENCES

1. Richard Perruchoud & Jillyanne Redpath-Cross. (2011). *Glossary on Migration*. 2nd ed. (p. 118). International Organization for Migration. Retrieved from https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml25_1.pdf.
2. *Talking About Refugees and Immigrants: A Glossary of Terms*. Canadian Council for Refugees. Retrieved from <https://ccrweb.ca/sites/ccrweb.ca/files/static-files/glossary.PDF>.
3. Averjanov, V. B. (1998). *Derzhavne upravlinnia v Ukraini [Public administration in Ukraine]*. Kyiv: Yurinkom Inter. Retrieved from <http://www.lawbook.by.ru/admin/averjanov/2-2.shtml> [in Ukrainian].
4. Blok, N. (2015). Terminolohiia ta poniatiina kharakterystyka trudovoi mihratsii naseleennia Ukrainy [Terminology and conceptual description of labor migration in Ukraine]. *Mytna sprava – Customs business*, 2 (98), 118–124 [in Ukrainian].
5. Darmits, R. Z., & Horishna, H. P. *Kadrove zabezpechennia diialnosti pidpriemstva v umovakh rozvytku mizhnarodnoi konkurentospromozhnosti [Personnel support of the enterprise in the conditions of development of international competitiveness]*. Retrieved from <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/24421/1/5-26-34.pdf>.6 [in Ukrainian].
6. Dmytruk, B. P., & Chudaieva, I. B. (2018). Emihratsiini protsesy v Ukraini: motyvatsii, tendentsii ta naslidky [Emigration processes in Ukraine: motives, tendencies and effects on the country]. *Ekonomika ta derzhava*, 1, 4–10 [in Ukrainian].
7. Drozdruk, T. (2015). Poniattia ta zmist publichnoho rehuliuвання rynku zemli v Ukraini [Conception and meaning of the public regulation of land market in Ukraine]. *Publichne pravo – Public Law*, 4, 275–281 [in Ukrainian].

8. Kulikov, H. (2014). Vartist robochoi syly i vytraty robotodavtsia na yii utrymattia [The cost of labor and the cost of employer maintenance]. *Ukraina: aspekty pratsi – Ukraine: aspects of work*, 7, 26–33 [in Ukrainian].
9. Lohvynenko, M. I., & Dihtiar, A. O. (2012). Perspektyvy pratsevlashtuvannia molodi v konteksti novoho zakonodavstva pro zainiatist naseleennia [Prospects for youth employment in the context of new employment legislation]. *Forum prava*, 3, 385–388 [in Ukrainian].
10. Minenko, M. A. (2013). Transformatsiia systemy derzhavnogo upravlinnia v suchasni modeli rehuliuвання suspilnykh vidnosyn [Transformation of the governance into modern model of regulation of the society]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 6. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=581> [in Ukrainian].
11. Novik, V. O. (1999). Derzhavna polityka i rehuliuвання immihratsiinykh protsesiv v Ukraini [State Policy and Regulation of Immigration Processes in Ukraine]. *Candidate's thesis*. (p. 33). Kyiv [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv na 2018–2021 roky shchodo realizatsii Stratehii derzhavnoi mihratsiinoi polityky Ukrainy na period do 2025 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29.08.2019 r. № 602-r [On Approval of the Action Plan for 2018-2021 on the Implementation of the Strategy for the State Migration Policy of Ukraine for the Period up to 2025: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine 29.08.2019 r. No. 602-r] [in Ukrainian].
13. Pro immihratsiiu: Zakon Ukrainy vid 07.06.2001 r. № 2491-III [On immigration: Law of Ukraine from 07.06.2001 No. 2491-III]. (2001). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR) – Bulletin of Verkhivna Rada of Ukraine*, 41, art. 197 [in Ukrainian].
14. Pro skhvalennia Stratehii derzhavnoi mihratsiinoi polityky Ukrainy na period do 2025 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12.07.2017 r. № 482-r. [On approval of the Strategy for State Migration Policy of Ukraine for the period up to 2025: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 12.07.2017 No. 482-r] [in Ukrainian].
15. Rovenchak, O. (2007). Znachennia, funktsii ta rol mizhnarodnoi migratsii [The value, function and role of international migration]. *Sotsialni tekhnologii: Aktualni problemy teorii ta praktyky – Social technologies: current problems of theory and practice*, 33–34, 94–122 [in Ukrainian].

Костєнніков Дмитро Михайлович

Аспірант

Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України
61001, м. Харків, просп. Московський, 75

Kostiennikov Dmytro

Ph.D. Student

Kharkiv Regional Institute of Public Administration the National Academy of Public Administration office of the President of Ukraine
75, Moskovsky Ave., Kharkiv, 61001, Ukraine

Email: dihtiar.anna@ukr.net

Цитування: Костєнніков Д. М. Теоретико-концептуальні основи механізму публічного регулювання імміграції кваліфікованої робочої сили. *Аспекти публічного управління*. 2020. Т. 8, № 1. С. 68–75.

Citation: Kostiennikov, D. M. (2020). Teoretyko-kontseptualni osnovy mekhanizmu publichnoho rehuliuвання immihratsii kvalifikovanoi robochoi syly [Theoretical-conceptual basis of the mechanism of public regulation of qualified labor immigration]. *Public administration aspects*, 8 (1), 68–75.

Стаття надійшла / Article arrived: 20.01.2020

Схвалено до друку / Accepted: 22.02.2020